www.meirtv.co.il הערוץ שלי ליהדות - ערוץ מאיר

1. סנו שמעתתא יח יט

ויהי בשלח פרעה את־העם ולא־
נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי ו אמר
אלהים פן־ינחם העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה: ויסב
אלהים ו את־העם דרך המדבר ים־סוף וחמשים עלו בני־
ישראל מארץ מצרים: ויקח משה את־עצמות יוסף עמו
כי השבע השביע את־בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים
אתכם והעליתם את־עצמתי מזה אתכם:

שמעתא יח יז יט

. ויאסר את־רכבו ואת־עמו לקח עמו: ויקח שש־
מאות רכב בחור וכל רכב מצרים ושלשים על־כלו: ויחזק
יהוה את־לב פרעה מלך מצרים וירדף אחרי בני ישראל
ובני ישראל יצאים ביד רמה: וירדפו מצרים אחריהם וישיגו
אותם חנים על־הים כל־סוס רכב פרעה ופרשיו וחילו על־
פי החירות לפני בעל צפן: ופרעה הקריב וישאו בני־ישראל
את־עיניהם והנה מצרים נסע אחריהם ויירא מאד ויצעקו
בני־ישראל אל־יהוה: ויאמרו אל־משה המבלי אין־קברים
במצרים לקחתנו למות במדבר מה־זאת עשית לנו להוציאנו
ממצרים: הלא־זה הדבר אשר דברנו אליך במצרים לאמר
חדל ממנו ונעבדה את־מצרים כי טוב לנו עבד את־מצרים
ממתנו במדבר: ויאמר משה אל־העם אל־תיראו התיצבו
וראו את־ישועת יהוה אשר־יעשה לכם היום כי אשר
ראיתם את־מצרים היום לא תוספו לראתם עוד עד־עולם:
יהוה ילחם לכם ואתם תחרשון:
ויאמר יהוה אל־משה מה־תצעק אלי דבר אל־בני־ישראל
ויסעו: ואתה הרם את־מטך ונטה את־ידך על־הים והבקעהו
ויבאו בני־ישראל בתוך הים ביבשה: ואני הנני מחזק את־
לב מצרים ויבאו אחריהם ואכבדה בפרעה ובכל־חילו
ברכבו ובפרשיו: שמעתא יח יט

א אז ישיר־משה ובני ישראל את־השירה הזאת ליהוה ויאמרו
לאמר אשירה ליהוה כי־גאה גאה סוס
ב ורכבו רמה בים: עזי וזמרת יה ויהי־לי
לישועה זה אלי ואנוהו אלהי
ג אבי וארממנהו: יהוה איש מלחמה יהוה
ד שמו: מרכבת פרעה וחילו ירה בים ומבחר
ה שלשיו טבעו בים־סוף: תהמת יכסימו ירדו במצולת כמו־
ו אבן: ימינך יהוה נאדרי בכח ימינך
ז יהוה תרעץ אויב: וברב גאונך תהרס

נחית
בחסדך עם־זו גאלת נהלת בעזך אל־נוה
ח קדשך: שמעו עמים ירגזון חיל
אחז ישבי פלשת: אז נבהלו אלופי
ט אדום אילי מואב יאחזמו רעד נמגו
כל ישבי כנען: תפל עליהם אימתה
יפחד בגדל זרועך ידמו כאבן עד־
יעבר עמך יהוה עד־יעבר עם־זו
י קנית: תבאמו ותטעמו בהר נחלתך מכון
לשבתך פעלת יהוה מקדש אדני כוננו
יד: יהוה ו ימלך לעלם ועד:

ט האמת יום הכיפורי בעצמו. ולכן לריך בקשות מכל מעשה. רק להיות בטל לגזרת המיים שהיא הארה

ר' אלעזר בר' יוסי כשהגיעו הגליות לשם יהיו אומרים
שירה תשורי מראש
אמנה, עתידין ישראל לומר
שירה לעתיד לבוא שנאמר (תהלים
צח א) שירו לה' שיר חדש
כי נפלאות עשה. וכאיזה זכות
אומרים ישראל שירה, בזכות
אברהם שהאמין בהקדוש ברוך
הוא שנאמר (בראשית טו ו) והאמן בה', היא האמונה שישראל
נוחלין בה ועליו הכתוב אומר (חבקוק ב ד) וצדיק באמונתו
יחיה. היי תשורי מראש אמנה. מראש שניר, בזכות יצחק.
והרמון בזכות יעקב. ממענות אריות, גלות בבל ומדי.
מהרדי נמרים, זו אדום. דבר אחר תשורי מראש אמנה.
אמר ר' נחמיה ולא זכו ישראל לומר שירה על הים אלא
בזכות אמנה שנאמר (שמות יד לא) ויאמן העם, וכתיב (שם יד לא)
והאמינו בה'. אמר ר' יצחק היו רואין כל אותן נסים שנעשו
להם ולא היה להם להאמין, אלא אמר ר' שמעון בר אבא
בשביל האמנה שהאמין אברהם להקדוש ברוך הוא שנאמר
והאמן בה', ממנה זכו ישראל לומר שירה על הים שנאמר
אז ישיר משה, היי תשורי מראש אמנה.
ו דבר אחר אז ישיר משה, הדא הוא דכתיב (תהלים נט יז) ואני
אשיר עזך וארנן לבקר חסדך, ואני אשיר עזך לעתיד לבוא
שנאמר (ישעיה יב ב) הנה אל ישועתי
אבטח ולא אפחד. וארנן לבקר
חסדך אותו בקר של יום הדין
שנאמר (שם כא יב) אמר שמר אתא
בקר וגם לילה. (תהלים שם) כי הייתי
משגב לי, בארדום, ומנוס ביום צר
לי, בגוג ומגוג.

מכון לשבתך. מקדש של מעלה מכון - כנגד כסא של מעלה, אמר פעלת (מכילתא, מאמונה ד' מקודש ב):
מקדש. הטעם עליו זקף גדול, לספרינו מתינם הסם שלאחריו, המקדש אשר כוננו ידיך ה', חבר בית המקדש שהעולם נברא מיד אמת, שנאמר אף כי יקדם ארץ (ישעיה מח יג), ומקדש בשמי ידיים, ומימתי יהנה בשמי ידיים, אמן שה' ימלוך לעולם ועד, לעמיד לצא שכל המלוכה שלו (מכילתא): (יח) לעולם ועד. לעון עולמים הוא, והוי"ו מי יסוד לפיכך היא פתוחה. אבל ולמלכי הילדש ועד (ירמיה כט כג) שהוי"ו בו סמוכה, קטנה היא: (יט) כי בא סוס פרעה. לאשר בא: (כ) ותקח מרים הנביאה. היכן מתנבאה, כשהיתה אמות אהרן קודם שנולד משה, אמרה, עתידה אמי שתלד בן וכו' כלאיתא בסוטה (יב:). דבר אחר, אמות אהרן לפי שמסר נפשו עליה בשעבודה, נקראת על שמו (מכילתא):
את התף. כלי של מיני זמר: בתופים ובמחלת. מוכנותות היו לדקיעות שמזור שבקדוש בריון הוא עושה לסם נסים והוליכו קפיס מצרים (שם):
(כא) ותען להם מרים. משה אמר שירה לאנשים. הוא אומר והם עונין אחריו. ומרים אמרה שירה לנשים (מכילתא. פרשה ב):

שבו ים תחתיו כו' ביום הכיפורי. כווכ"ק פי' תחת שול מלכות שמים. כי כס"ק מחנלה מלכותו ית' שהכל ממנו. והוא כתי' מקומו של עולם. שעשה יום ע"ק קדום לה'. אף כי לאחרה הכיפורי מדרגה אחרונה מעשה ימים הקודמים. אך היא המותות. ששמה ימים מגיונים כמעלה. ולכן מתלבשו בשוה"ל בלבושים ומלאכה גשמיית ב"כ. אבל כס"ק מתנלה

2. מדרש שמואל יום ב

ותשר דבורה וברק בן־אבינעם ביום ההוא
לאמר: בפרע פרעות בישראל בהתנדב
עם ברכו יהוה: שמעו מלכים האזינו
רוזנים אנכי ליהוה אנכי אשירה אזמר
ליהוה אלהי ישראל: יהוה בצאתך
משעיר בצעדך משדה אדום ארץ
רעשה גם־שמים נטפו גם־עבים נטפו
מים: הרים נזלו מפני יהוה זה
סיני מפני יהוה אלהי ישראל: בימי שמגר בן־
ענת בימי יעל חדלו ארחות והלכי
נתיבות ילכו ארחות עקלקלות: חדלו פרזון בישראל
חדלו עד שקמתי דבורה שקמתי
אם בישראל: יבחר אלהים
חדשים אז לחם שערים מגן
אם־יראה ורמח בארבעים אלף
בישראל: לבי לחוקקי ישראל המתנדבים
בעם ברכו יהוה: מקול מחצצים בין
משאבים שם יתנו צדקות יהוה צדקת
פרזונו בישראל אז ירדו לשערים עם־
יהוה: עורי עורי דבורה קום ברק ושבה שביך בן־
עורי דברי־שיר קום ברק ושבה שביך בן־
אבינעם: אז ירד שריד לאדירים עם יהוה
ירד־לי בגבורים: מני אפרים שרשם
בעמלק אחריך בנימין בעמיך מני
מכיר ירדו מחקקים ומזבולן משכים בשבט
ספר: ושרי ביששכר עם־דברה ויששכר
כן ברק בעמק שלח
ברגליו בפלגות ראובן גדלים
חקקי־לב: למה ישבת בין
המשפתים לשמע שרקות עדרים לפלגות
ראובן גדולים חקר־לב: גלעד בעבר הירדן
שכן ודן למה יגור אניות אשר
ישב לחוף ימים ועל מפרציו
ישכן: זבלון עם חרף נפשו למות ונפתלי
על מרומי שדה: באו מלכים
נלחמו אז נלחמו מלכי כנען בתענך
על־מי מגדו בצע כסף לא
לקחו: מן־שמים נלחמו הכוכבים
ממסלותם נלחמו עם סיסרא: נחל קישון
גרפם נחל קדומים נחל קישון תדרכי
נפשי עז: אז הלמו עקבי־
סוס מדהרות דהרות אבירי: אורו
מרוז אמר מלאך יהוה אורו אורר
ישביה כי לא־באו לעזרת יהוה לעזרת
יהוה בגבורים: תברך מנשים
יעל אשת חבר הקיני מנשים
באהל תברך:

כן
יאבדו כל־אויביך יהוה ואהביו כצאת השמש
בגבורתו ותשקט הארץ ארבעים שנה:

3. מדרש תנחומא

אלעזר בר' יוסי כשהגיעו הגליות לשם יהיו אומרים
שירה תשורי מראש
אמנה, עתידין ישראל לומר
שירה לעתיד לבוא שנאמר (תהלים
צח א) שירו לה' שיר חדש
כי נפלאות עשה. וכאיזה זכות
אומרים ישראל שירה, בזכות
אברהם שהאמין בהקדוש ברוך
הוא שנאמר (בראשית טו ו) והאמן בה', היא האמונה שישראל
נוחלין בה ועליו הכתוב אומר (חבקוק ב ד) וצדיק באמונתו
יחיה. היי תשורי מראש אמנה. מראש שניר, בזכות יצחק.
והרמון בזכות יעקב. ממענות אריות, גלות בבל ומדי.
מהרדי נמרים, זו אדום. דבר אחר תשורי מראש אמנה.
אמר ר' נחמיה ולא זכו ישראל לומר שירה על הים אלא
בזכות אמנה שנאמר (שמות יד לא) ויאמן העם, וכתיב (שם יד לא)
והאמינו בה'. אמר ר' יצחק היו רואין כל אותן נסים שנעשו
להם ולא היה להם להאמין, אלא אמר ר' שמעון בר אבא
בשביל האמנה שהאמין אברהם להקדוש ברוך הוא שנאמר
והאמן בה', ממנה זכו ישראל לומר שירה על הים שנאמר
אז ישיר משה, היי תשורי מראש אמנה.
ו דבר אחר אז ישיר משה, הדא הוא דכתיב (תהלים נט יז) ואני
אשיר עזך וארנן לבקר חסדך, ואני אשיר עזך לעתיד לבוא
שנאמר (ישעיה יב ב) הנה אל ישועתי
אבטח ולא אפחד. וארנן לבקר
חסדך אותו בקר של יום הדין
שנאמר (שם כא יב) אמר שמר אתא
בקר וגם לילה. (תהלים שם) כי הייתי
משגב לי, בארדום, ומנוס ביום צר
לי, בגוג ומגוג.

4. מדרש תנחומא

כי לא באו לעזרת ה'. ארור מוצא מל מי שהוא עוזר לישראל
כאלו עוזר לפי שנאמר והיה העולם שנאמר כי לא באו
לעזרת ה', לעזרתנו לא נאמר אלא לעזרת ה'. וכה"א (בי הנגינה
בכם נוגע בבבת עינו. וכל מי שהוא קם על ישראל כאלו קם על מי
שאמר והיה העולם שנאמר (כי הנה אויביך יהמיון אויבינו נאץ כריב
כאן אלא אויביך כי הנה אויביך יהמיון כפני מה על עמך יעדיסו
סוד ויתיעצו על צפונך, וכה"א (תכלית שנאה שנאתים מפני מה
הלא משנאיך ה' אשנא, וכה"א לאל תשכח קול צורריך שאון קמיך
עולה תמיד, וכה"א לאויבוב נאיך תרוסם קמיך מי הוא שקם נגדך
אלא שקמים נגד בוניך:

6. מדרש תנחומא

"ויכר יהודה ואמר צדקה ממני היינו "דאמר
רב חנין בר ביזנא א"ר שמעון חסידא "יוסף שקדיש ש"ש בחדר זכה והוסיפו
לו אות אחת משמו של הקב"ה דכתיב "עדות ביהוסף שמו (ג) יהודה שקדיש
ש"ש בפרסיא זכה ונקרא כולו על שמו של הקב"ה בין יהודה ואמר צדקה
ממני בפרסיא בת קול ואמרה אהה הצלת המר ושני בניה כן דאור חיין
שאנו מצל בזכותך ג' מבנך מן האור מאן נינהי הגניה מישאל ועזריה צדקה
ממני מנא ידע יצתה בת קול ואמרה ממני יצאו כבושים

אמר רב חנא

בר ביזנא א"ר שמעון חסידא יוסף שקדיש שם שמים בסתר הוסיפו עליו אות
אחת משמו של הקב"ה (ה) יהודה שקדיש שם שמים בפרסיא נקרא כולו על
שמו של הקב"ה יוסף מאי היא

. . . דבר יום ביומו סי שברא יום ברא
פרנסתו סכאן היה רבי אלעזר המודעי
אומר כל סי שיש לו מה יאכל היום ואומר
מה אוכל למחר הרי זה מחוסר אמנה
(שנאמר) לסען אנכנו הלך בתורתי אם
לא

. . . כי המצרים היו אדונים
לישראל, וזה הדור היוצא ממצרים למד מנעוריו לסבול עול
מצרים תפשו שפלה. ואין יוכל עתה להלחם עם אדוניו, והיו
ישראל נרפים ואינם מלומדים למלחמה. הלא תראה כי עמלק בא
בעם מועט. לולי תפלת משה היה תולש את ישראל[39]. והשם
לבדו שהוא עושה גדולות ולו נחכנו עלילות[40] סבב שמתו כל
העם היוצא ממצרים הזכרים. כי אין בהם כח להלחם בכנענים.
עד שקם דור אחר דור המדבר[41] שלא ראו גלות ונהיתה להם נפש
גבוהה.

. . . ומה שאמרה
הכר נא לך, פירש כי ידידי כה"ר יעקב נר"ו הכולל, הכל
נולדך, כלל שמו נתון בשמך, והוא אלקי תמת, ולוך
תכתים את האמת ח"ו, עכ"ד נר"ו:

7. מדרש תנחומא

ופסקו אנשי אמנה: אמר רבי יצחק אלו בני
אדם שהן מאמינין בהקב"ה דהגיא רבי אלעזר הגדול אומר כל מי שיש לו פת בסלו ואומר מה אוכל
למחר אינו אלא מקטני אמנה "והיינו דאמר ר' אלעזר מאי דכתיב "כי מי בו ליום קטנות מי גרם לצדיקים
שיתבזבזו שולחנן לעתיד לבא קטנות שהיה בהן שלא האמינו בהקב"ה

8. מדרש תנחומא

מכון לשבתך פעלת ד' מקדש ד' כוננו ידיך. אמר ר"א גדול מקדש
שניתנו בין שתי אותיות, שנאמר פעלת ד' מקדש ד'" (ברכות ל"ב).
מציאות קדושת המקום, שבתכלית המעלה הוא נמצא במקום המקדש, שמשם
יצאה הארה לעולם, נשגבה היא מהשקפת בינת אדם. כי איך תתכן הגבלת מקום
אצל הקדושה העליונה. שלמעלת מכל משיגי הגוף. אמנם כאשר התיחדות קדושת
המקום פועלת, להיות בני־אדם מתרכזים לתכלית המעלה הקדושה וכבוד שמים,
שמזה בא יסוד ההזרכה השלמה האנושית בכללה, הרי אנו רואים את גודל
הטובה הנמשכת ממנה, שהיא נקבעה לכך מתשי"ת היודע מראשית אחרית
ותכון רוח האדם. א"כ המקדש נתון בין ב' אותיות, אשר מהשגת השי"ת ורוממותו
כפי מדת ציורי תאדם. והיותו משתלם בטבעיות חייו החברתיים ע"י במרכז
של אחרות ונשיאות־דגל בחברת, מזה נעלה אל הכרת עצם ענין סגולת הערך
המיוחד, ששם השי"ת בהתיחדות קדושת המקום מראש מקדם, שתכלית השלמות
לפי מדתם של בני־אדם תהיה גמשכת ממנה. מכון לשבתך פעלת ד', הפעולות
העקריות של הכנונה עצמיות קדושת המקום וסגולותיו המיוחדות, מקדש ד' כוננו
ידיך, את התרבות שאיפת תכלית השלמות האמתית, כפי ציור האדם, שחסד
השי"ת התוה לו.

9. מדרש תנחומא

אמר לו רבי יהודה לא כך
היה מעשה אלא זה אומר אין אני יורד
תחילה לים וזה אומר אין אני יורד תחילה לים
קפץ נחשון בן עמינדב וירד לים תחילה
שנאמר "סבבוני בכחש אפרים ובמרמה
בית ישראל ויהודה עוד רד עם אל ועליו
מפרש בקבלה "הושיעני אלהים כי באו מים
עד נפש מבעתי בתון מצולה ואין מעמד וגו'
"אל חשמפני שבולת מים ואל תבלעני
מצולה וגו' באותה שעה היה משה מארך
בתפלה אמר לו הקב"ה ידידיי טובעים בים
וארה מאריך בתפ"ה לפני אמר לפניו רבונו
של עולם ומה בידי לעשות אמר לו "דבר
אל בני ישראל ויסעו ואתה הרם את מטך
ונטה את ידך וגו' לפיכך זכה יהודה לעשות
ממשלה בישראל שנאמר "היתה יהודה
לקדש ישראל ממשלותיו מה טעם היתה
יהודה לקדש וישראל ממשלותיו משום
דהים ראה וגוס